

Yhteistoimintasopimus ensihoitopalvelun ja ensivastetoiminnan toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueella

1. OSAPUOLET

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Hyvinkään sairaanhoitoalue
[jäljempänä **sairaanhoitoalue**]

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos / Vantaan kaupunki [jäljempänä
pelastuslaitos]

2. SOPIMUKSEN TARKOITUS JA KOHDE

Tämä yhteistoimintasopimus on terveydenhuoltolain (1326/2010) 39 §:ssä tarkoitettu sopimus ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen kanssa Hyvinkään sairaanhoitoalueella. Sopimus pohjautuu edelliseen v. 2011 tehtyyn Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimukseen ensihoitopalvelun ja ensivastepalveluiden järjestämisestä Hyvinkään sairaanhoitoalueella.

Terveydenhuoltolain mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä alueensa ensihoitopalvelu. Pelastuslain mukaan pelastuslaitos voi suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu terveydenhuoltolain perusteella.

Tämä yhteistoimintasopimus on terveydenhuoltolaissa ja pelastuslaissa tarkoitettu sopimus ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen kanssa HUS Hyvinkään sairaanhoitoalueella.

Tämä yhteistoimintasopimus on tehty lakisääteisen julkisoikeudellisen palvelun järjestämiseksi yhteistyössä, eikä tämän yhteistoimintasopimuksen tarkoituksena ole tuottaa osapuolille taloudellista hyötyä taikka voittoa.

Yhteistoimintasopimuksen kohteena olevalla ensihoitopalvelulla tarkoitetaan terveydenhuoltolain ja ensihoitoasetuksen mukaisesti määriteltyä palvelua sekä HUS:n palvelutasopäätöksessä ja tässä sopimuksessa tarkemmin määriteltyä toimintaa. Tämä sopimus sisältää määräykset ensivastetoiminnasta liitteessä 1 tarkemmin kuvatulla tavalla.

Osapuolet sopivat tällä yhteistoimintasopimuksella ensihoitopalveluiden ja ensivastetoiminnan toteuttamisesta sekä toiminnan kehittämisestä yhteisesti Hyvinkään sairaanhoitoalueella.

Tämän yhteistoimintasopimuksen tarkoituksena on ylläpitää Hyvinkään sairaanhoitoalueen ensihoitovalmius ja hoitaa palvelun toteutus ensihoito- ja

ensivastetehtävien osalta. Sopimuksen mukainen ensihoito- ja ensivastepalvelun valmius on kuvattu liitteessä 1. Valmiutta voidaan päivittäisessä ruuhkatilanteessa tilapäisesti lisätä kyseisessä liitteessä mainittujen varayksiköiden puitteissa. Lisävalmiuspäätös tehdään yhteistyössä ensihoidon kenttäjohtajan, ensihoidon vastuulääkärin tai heidän edustajansa sekä päivittäisestä pelastustoiminnan valmiudesta vastaavan pelastusviranomaisen kanssa.

Pelastuslaitos ei voi tehdä ilman sairaanhoitoalueen lupaa sopimuksia muiden palvelujen tilaajien kanssa tämän sopimuksen tarkoittamien ensihoidon ajoneuvojen, varusteiden tai henkilöstön käytöstä sopimukseen määriteltynä valmiusaikoina.

3. PALVELUTASOPÄÄTÖS JA PALVELUSUUNNITELMA SEKÄ NIIDEN VALVONTA

HUS:n laatimassa ensihoidon palvelutasopäätöksessä ja palvelusuunnitelmassa määritellään ensihoitopalvelun järjestämistapa, palvelun sisältö, ensihoitopalveluun osallistuvan henkilöstön koulutus ja osaamisenhallintaan liittyvät vaatimukset, tavoitteet potilaan tavoittamisajasta ja muut alueen ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset seikat. HUS sekä osaltaan pelastuslaitos valvovat palvelutasopäätöksen ja -suunnitelman toteutumista. Sopimuksen tekohetkellä voimassa oleva palvelutasopäätös ja palvelusuunnitelma ovat liitteinä 2 ja 3.

4. SOPIJAPUOLTEN YLEISET VELVOLLISUUDET

Sopijapuolet sitoutuvat:

- myötävaikuttamaan sopimuksen toteuttamiseen
- avustamaan tarvittaessa toista sopijapuolta kohtuullisesti tämän sopimusvelvoitteiden täyttämiseksi, mikäli tarpeellista tehtävän toteuttamiseksi
- antamaan toiselle sellaiset tiedot, jotka tämä kohtuudella tarvitsee sopimuksen mukaisten tehtäviensä hoitamiseen, ottaen huomioon salassapito- ja tietosuojaa koskevat säännökset
- ilmoittamaan toisilleen sellaisista seikoista, joilla voi olla vaikutusta sopimuksen toteuttamiseen ja toteutumiseen
- avustamaan toista sopijapuolta kohtuullisesti yhteistyön päättymiseen liittyvissä käytännön toimenpiteissä.

5. OSAPUOLTEN TEHTÄVÄT JA VASTUUT

Sopijapuolet hoitavat tämän sopimuksen mukaiset tehtävät siten kuin tässä sopimuksessa ja sen liitteissä on sovittu.

Sopijapuolet hoitavat sopimuksen mukaiset tehtävänsä kuten ne hoitavat tai hoitaisivat sanotut tehtävät omassa toiminnassaan, huolellisesti ja riittävällä ammattitaidolla sopimuksen kohteen luonne huomioiden. Sopimuksen kohteen

toteuttamisessa noudatetaan Suomessa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomais määräyksiä.

HUS Hyvinkään sairaanhoitoalue vastaa sairaanhoitopiirin vastuulla olevasta ensihoitopalvelun järjestämisestä alueellaan ja toteuttaa ensihoidon vastuulääkäripalvelut sekä vastaa muiden liitteessä 4 eriteltyjen palvelujen toteuttamisesta.

Pelastuslaitos toteuttaa tämän yhteistoimintasopimuksen sekä palvelutasopäätöksen mukaisen ensihoitopalvelukokonaisuuden sopimuksen mukaisesti. Pelastuslaitos vastaa osaltaan ensihoito-organisaatiosta, alaistensa työntekijöiden henkilöstöhallinnosta, ensihoitopalvelun operatiivisen valmiuden ylläpidosta, ensihoitopalveluun tarvittavasta kalustosta ja ajoneuvoista sekä viestiliikennejärjestelmistä lukuun ottamatta tässä sopimuksessa ja liitteissä mainittuja HUS:lle kuuluvia tehtäviä.

HUS vastaa ensihoidon potilaskertomusjärjestelmästä liitteen 5 mukaisesti.

Operatiivista päivittäistoimintaa ensihoidon osalta johtaa ensihoidon kenttäjohtaja yhdessä päivystävän ensihoitolääkärin kanssa.

Suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin varautuminen on kuvattu liitteessä 6.

6. POTILASPALAUTTEET

Potilaspalautteet käsittelee pelastuslaitos oman henkilöstönsä osalta silloin, kun asia koskee kohtelua, käyttäytymistä tai sellaista asiaa, joka ei selkeästi liity ensihoidon vastuulääkärille kuuluviin palautteisiin. Palautteet tulee lähtökohtaisesti käsitellä 14 vrk:n kuluessa niiden vastaanottamisesta tai mikäli se ei ole mahdollista niin ilmoittaa potilaalle viivästymisestä. Vastauksen kopio toimitetaan alueen vastuulääkärille.

Ensihoidon vastuulääkäri käsittelee palautteet, jotka liittyvät hoidon tai palvelun saatavuuteen, avun saapumisen nopeuteen, hoitoon, hoitopaikan valintaan tai X-koodiin. Ensihoidon vastuulääkäri osallistuu aina valvontaviranomaiselta tulevien kanteluiden, poliisin esitutkintapyyntöjen sekä potilasvahinkoilmoitusten käsittelyyn.

Potilasasiamiespalvelut järjestetään sairaanhoitoalueen toimesta.

7. TALOUS JA TOIMINNAN VALVONTA

Yhteistoimintasopimuksen mukainen ensihoitopalvelu järjestetään omakustannusperiaatetta noudattaen. Tavoitteena on toteuttaa ensihoitopalvelut yhteistyössä laadukkaasti ja taloudellisesti sekä turvata palvelun toteutuksen edellytykset ja häiriötön ensihoitovalmius. Tämän sopimuksen mukaisesta palvelusta pelastuslaitokselle maksettavat korvaukset on esitetty liitteessä 7. Pelastuslaitoksen

raportointivelvoitteet ja Pelastuslaitoksen tuloslaskelman malli Hyvinkään sairaanhoitoalueen osalta on määritelty liitteessä 8.

8. HENKILÖSTÖ

Pelastuslaitoksen ensihoitohenkilöstö on pelastuslaitoksen palveluksessa työ- tai virkasuhteessa. Henkilöstö on ensisijaisesti vakituista ja täysiaikaista. Vuosilomien, sairauspoissaolojen ja muiden vastaavien poissaolojen ajaksi sekä lisävalmiuden ylläpitämiseksi pelastuslaitos voi käyttää myös sijaistyövoimaa. Ensihoitoyksiköissä voi olla mukana opiskelijoita tai työharjoittelijoita työnantajan ja ensihoidon vastuulääkärin ohjeiden mukaisesti. Opiskelijalla tai työharjoittelijalla ei voi korvata ensihoitoyksikön varsinaista miehistöä.

Ensihoitopalvelua koskevassa asetuksessa (STM) on määräykset henkilöstön kelpoisuudesta, mukaan lukien siirtymäsäännösten alaisen henkilöstön kelpoisuus. Osaamisenhallinta on kuvattu liitteessä 9.

Työnantajalla on oikeus pidättää työntekijä työtehtävistään, mikäli työntekijä ei ole noudattanut hyvää ja ohjeistuksen mukaista työtapaa tai täytä tehtävänkuvan mukaisia vaatimuksia. Myös HUS:lla oikeus perustellusta syystä olla hyväksymättä yksittäistä henkilöä ensihoidon palvelutuotantoon keskusteltuaan pelastuslaitoksen edustajien kanssa (Vantaan kaupungin prosessi kuvattu liitteessä 10).

Ensihoitopalvelun työtehtävissä tulee noudattaa sekä potilaiden että muun henkilöstön kanssa toimittaessa hyviä tapoja. Työpaikkahäirinnän ja ristiriitatilanteiden varalle on oltava ohjeistus, jota on noudatettava.

Pelastuslaitos huomioi palvelutuotannossa kielilain mukaiset vaatimukset.

9. KALUSTO JA KIINTEISTÖT

Pelastuslaitoksen ensihoitopalvelun toimintaan tarvitsema kalusto ja varusteet ovat pelastuslaitoksen hallinnassa, ja pelastuslaitos vastaa niiden hankinnoista ja tarvittavista investoinneista ellei tämän sopimuksen liitteissä toisin ole todettu. Pelastuslaitos vastaa ensihoitopalvelun tarvitsemien tilojen hankkimisesta tai vuokraamisesta oman henkilöstönsä ja kalustonsa osalta. Lisäksi Pelastuslaitos järjestää liitteessä 1 luetellut sairaanhoitoalueen tarvitsemat ajoneuvot varusteineen ja asemapaikkoineen. Pelastuslaitos ei peri sairaanhoitoalueelta vuokraa päätoimisista paloasemilla sijaitsevista ensihoitopalvelun toimitiloista. Muualta sijaitsevista tiloista pelastuslaitos laskuttaa kustannuksia vastaavan vuokran.

HUS vastaa HUS ensihoidon johdon tilojen kustannuksista, pois lukien kenttäjohtotoiminnan tarvitsemat tilat. Ensihoitopalvelun yksiköiden kalusto ja varusteet on määritelty tarkemmin liitteessä 11.

10. ENSIVASTETOIMINTA JA ENSIVASTESOPIMUKSET SOPIMUSPALOKUNTIEN KANSSA

Ensivastepalveluiden tarvetta analysoidaan HUS:n palvelutasopäätöksen ja palvelusuunnitelman sekä palvelutarjonnan toteuman pohjalta. Tarvittavien ensivastepalveluiden tuottamiseksi pelastuslaitos voi käyttää omia yksiköitään tai tehdä yhteistoimintasopimuksia alueellaan toimivien sopimuspalokuntien kanssa HUS:n kanssa neuvoteltuaan. HUS osallistuu tarvittaessa sopimuspalokuntien koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen.

11. POTILASASIAKIRJAT

Pelastuslaitos huolehtii tämän yhteistoimintasopimuksen mukaisesta toiminnasta syntyvien sähköisten ja paperisten potilasasiakirjojen käsittelystä, luovuttamisesta, säilyttämisestä ja hävittämisestä noudattaen EU:n tietosuoja-asetusta (679/2016), potilaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia (785/1992), tietosuojalakea (1050/2018) sekä Sosiaali- ja terveysministeriön asetusta potilasasiakirjoista (298/2009) ja muuta tietoturvallisuudesta, tietosuojasta, julkisuudesta ja salassapidosta annettua lainsäädäntöä ja sen nojalla annettuja viranomaisten määräyksiä. Pelastuslaitos velvoittaa ensihoitopalveluun osallistuvan henkilöstön tekemään tarvittavat potilasasiakirjamerkinnot. Rekisterinpitäjänä toimii HUS. Ensihoidon sähköisestä potilastietojärjestelmästä sovitaan liitteessä 5.

Ensihoidon vastuulääkärillä tai hänen edustajallaan, pelastuslaitoksen ensihoitopalvelun esimiestehtävissä toimivilla sekä ensihoidon vastuulääkärin nimeämillä pelastuslaitoksen työntekijöillä on oikeus tarkistaa potilasasiakirjat.

12. TIETOSUOJA JA VAITIOLOVELVOLLISUUS

Sopijapuolten tulee noudattaa toiminnassaan salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta ja tietosuojasta sekä salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta annettuja kulloinkin voimassa olevia säännöksiä.

Sopijapuolet sitoutuvat pitämään salassa toisiltaan saamansa aineistot ja tiedot siltä osin kuin ne ovat lain perusteella salassa pidettäviä sekä olemaan käyttämättä niitä muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin.

Pelastuslaitoksen on huolehdittava sellaisten tietojen salassapidosta, jotka Pelastuslaitos tai sen henkilökunta on saanut tietoonsa millä tahansa tavalla (esimerkiksi radio- ja viestiliikenne sekä tilannekeskustoiminta), niin salassa pidettäväksi merkittyjen kuin myös sellaisten, jotka olisi tullut asian luonteen vuoksi ymmärtää salassa pidettäväksi.

Pelastuslaitoksen tulee varmistaa, että sen henkilökunta (ml. mahdolliset yhteistyökumppanit) sitoutuu pitämään salassa ja käsittelemään huolellisesti saamansa salassa pidettävät potilastiedot ja olemaan käyttämättä niitä muuhun kuin

tämän sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin. Salassapitovelvollisuus on voimassa myös työntekijän työsopimuksen päättymisen jälkeen.

Salassapitoa, tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskevat tarkemmat ehdot ovat liitteessä 13.

Nämä määräykset ovat voimassa myös sopimuksen päättymisen jälkeen.

13. YHTEISTOIMINTA

Sen lisäksi, että sopimustasolla ensihoitopalvelun järjestäminen toteutetaan yhteistoiminnassa, toteutetaan yhteistoimintaa hallinnon ja operatiivisen toiminnan eri tasoilla. Keskeisimmät yhteistyön osa-alueet ovat alueen ensihoidon vastuulääkäriin ja pelastuslaitoksen tiivis yhteistoiminta, koulutustoiminta, palvelutasosuunnittelu, hätäkeskisyhteistyö ja vastesuunnittelu, laadunhallinta- ja potilasturvallisuustyö sekä ensihoidon suuronnettomuustyöryhmän toiminta.

Sopijapuolet pitävät erikseen sovitun mukaisesti sekä jommankumman sopijapuolen pyynnöstä tarvittaessa yhteisiä seurantakokouksia valvomaan tämän sopimuksen toteuttamista sekä kehittämään ja koordinoimaan sopijapuolten välistä toimintaa.

Koulutustoiminnan osalta vastuunjako HUS:n ja pelastuslaitoksen välillä on määritelty liitteissä 4, 9 ja 12.

Tämän sopimuksen estämättä ensihoitopalveluja voidaan tarvittaessa järjestää sairaanhoitopiirin sisällä myös yhteistoiminnassa eri sairaanhoitoalueiden, ensihoidon järjestämisalueiden ja pelastuslaitoksen välillä. Tällöin pelastuslaitos huolehtii tuottamiensa palvelujen kustannusten kohdentamisesta eri sairaanhoitoalueiden välillä.

14. VAHINGONKORVAUS

Sopijapuolen vastuu välittömistä vahingoista tämän sopimuksen perusteella on yhteensä enintään 50.000 euroa. Sopijapuolella ei ole oikeutta saada korvausta välillisistä vahingoista.

Mikäli HUS on laillisessa korvausvastuussa kolmanteen tahoon nähden, mutta vahinko on aiheutunut pelastuslaitoksen henkilöstön toiminnasta tai laiminlyönnistä, korvausasia hoidetaan HUS:n prosessien mukaisesti ja HUS:lla on oikeus vaatia korvausta pelastuslaitokselta.

15. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Tähän yhteistoimintasopimukseen tai sen liitteisiin tehdään tarvittaessa muutokset kirjallisesti yhdessä sopimalla. Muutetut kohdat ja liitteet allekirjoitetaan. HUS:n puolesta muutetut liitteet allekirjoittavat sairaanhoitoalueen johtaja ja pelastuslaitoksen osalta pelastusjohtaja/-komentaja. Itse yhteistoimintasopimusta ei tarvitse muuttaa silloin, kun muutokset koskevat vain liitteitä. Lisättäessä uusia liitteitä kesken sopimuskauden allekirjoittaa liitteet kummankin sopijapuolen toimivaltainen viranomainen.

Sopimusasiakirjojen pätemisjärjestys on seuraava:

1. tämä sopimus
2. sopimuksen liitteet.

16. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO JA IRTISANOMINEN

Tämä yhteistoimintasopimus tulee voimaan 1.1.2021, jonka jälkeen se on voimassa toistaiseksi. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus voidaan irtisanoa päättymään 12 kuukauden irtisanomisajalla.

Tämä yhteistoimintasopimus korvaa voimaan tullessaan Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vuonna 2011 solmitun sopimuksen ensihoitopalvelusta ja ensivastetöinnistä.

Mikäli jompikumpi osapuolista haluaa neuvotella sopimuksen merkittävästä muuttamisesta sopimuksen irtisanomisen välttämiseksi, tulee ehdotus sopimuksen muuttamisesta toimittaa toiselle osapuolelle vähintään kuusi (6) kuukautta ennen sopimuksen irtisanomista.

Mikäli tämän sopimuksen mukaisen toiminnan järjestämisvastuu siirtyy lainsäädännön tai organisaatiomuutosten johdosta sopimuksen voimassaoloaikana osapuolelta muulle taholle, voivat osapuolet sopia sopimuksen siirrosta uudelle vastuuoorganisaatiolle tai sopia sopimuksen päättymisestä kyseisen vastuunsiirron ajankohdasta alkaen.

17. SOVELLETTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ JA ERIMIELISYYDET

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lainsäädäntöä sen lainvalintasäännöksiä lukuun ottamatta.

Tästä yhteistoimintasopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan neuvottelemalla. Yhteistoimintasopimusta koskevat riidat ratkaistaan hallintoriitana Helsingin hallinto-oikeudessa siltä osin kuin kysymys on julkisen hallintotehtävän hoitamisesta. Yksityisoikeudelliset riita-asiat ratkaistaan vastaajan kotipaikan käräjäoikeudessa ensiasteen tuomioistuimena.

18. ALLEKIRJOITUKSET

Tätä yhteistoimintasopimusta liitteineen on tehty kaksi (2) samanlaista kappaletta, yksi kummallekin sopijaosapuolelle.

Hyvinkäällä x.x.2020

Raija Kontio
Sairaanhoitoalueen johtaja
Hyvinkään sairaanhoitoalue

Jyrki Landstedt
Pelastusjohtaja
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Sopimuksen liitteet:

- 1 Ensihoitopalvelun yksiköt, ensivasteyksiköt ja henkilöstö
- 2 HUS ensihoidon palvelutasopäätös vuodelle 2020
- 3 HUS ensihoidon palvelusuunnitelma vuodelle 2020
- 4 Sopimusosapuolten vastuut
- 5 Ensihoidon tietojärjestelmän hallinnolliset, toiminnalliset ja kustannusvastuut
- 6 Varautuminen suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin
- 7 Korvaukset ja laskutus
- 8 Raportointi ja toiminnan seuranta
- 9 Henkilöstön kelpoisuus ja osaamisen hallinta
- 10 Vantaan kaupungin suorituksen johtamisen osaprosessi
- 11 Ensihoitopalvelun ajoneuvot ja niiden varustus
- 12 Kustannusvastuutaulukko
- 13 HUS yleinen tietoturvallisuusliite